

ANTICKÁ LITERATURA

=

Literatura starověkého Řecka a Říma

Základ evropské vzdělanosti

Inspirační zdroj

Výhodná zeměpisná poloha- spojnice tří světadílů

ŘECKÁ LITERATURA

- 8.st.př.n.l. – 2. a 1.st.př.n.l. - do expanze Říma
- Prehistorická fáze – ústní lidová slovesnost – mýty
- Úkol: Objasni, co je mýtus
Najdi česká synonyma k výše uvedeným slovům přejatým

OBDOBÍ ARCHAICKÉ – DO 6.ST.PŘ.N.L.

Epika:

- básník Homér

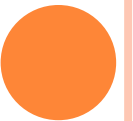
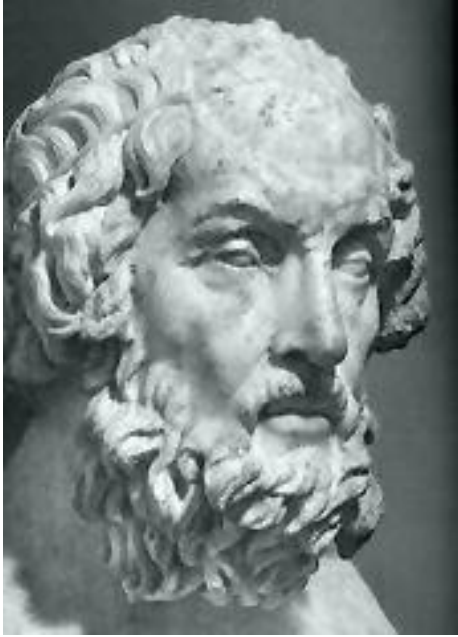
eposy **Ílias** / téma- trojská válka /

Odysseia / desetiletý návrat
bojovníků

včele s Odysseem zpět z
Tróje na Ithaku/

Úkol: **Co je epos?**

ZNAKY HOMÉRSKÉHO EPOSU

- Rozsáhlá veršovaná epická skladba o významných událostech
- Bohatá dějovost
- Popisné pasáže i lyrické vložky
- Členěn do zpěvů a kapitol
- Hlavní postavy – výjimeční hrdinové
- Zdroj - lidové mýty
- Forma – veršovaná skladba / časový hexametr/

ARCHAICKÉ OBDOBÍ – DO 6. ST. PŘ.N.L.

Lyrika:

- Elegie / vážná píseň s doprovodem píšťaly/
Archilochos
- Monodická lyrika /sólový zpěv s doprovodem
lyry /

Sapfó

Milostná píseň, pijácká / k pobavení/

Anakreón /anakreontská

lyrika

-víno, ženy a zpěv

ARCHAICKÉ OBDOBÍ – DO 6.ST.PŘ.N.L.

Lyrika

- Sborová lyrika / ódy, oslava osob/

Pindaros

- Epigram / původně oslavný verš, nápis na hrobě, dárku, pak satiricky útočná báseň/

Simonidés, Ión

- Bajka / vyjadřuje lidovou moudrost/

Aisópos -Ezop

OBDOBÍ ATTICKÉ 5.-4.ST.PŘ.N.L. VRCHOL ŘECKÉ OTROKÁŘSKÉ DEMOKRACIE, ROZKVĚT ATHÉN

Řecké drama – z obřadních her, pouze herci –
muži

Tragédie: Aischylos / Oresteia/

Sofoklés / Antigona, Král Oidipus/

Eurípidés /Médea, Elektra/

Znaky antické tragédie:

čerpá z mytologie, hrdinové krutí, odvážní, samolibí, konflikt se silnějšími – končí tragicky,

forma- verš, děj se nečlení na dějství, spojení mluveného slova, zpěvu, tance, jednotu času, děje, místa, existence chóru – vyjadřuje veřejné mínění

ŘECKÉ DRAMA - KOMEDIE

- **Aristofanés / Jezdci, Mír, Žáby /**

Znaky antické komedie:

Veselohra, komický účinek, zesměšňuje jevy života, šťastný smírný konec, útok na politické poměry, soudobou morálku, dialog

DALŠÍ ŽÁNRY ŘECKÉ LITERATURY

- Historická próza – **Herodotos**
- Řečnictví – **Démostenés** - filipiky
- Filozofická próza – **Platón** /Ústava/
Aristotelés /encyklopedie/''

Úkol: Co je filipika?

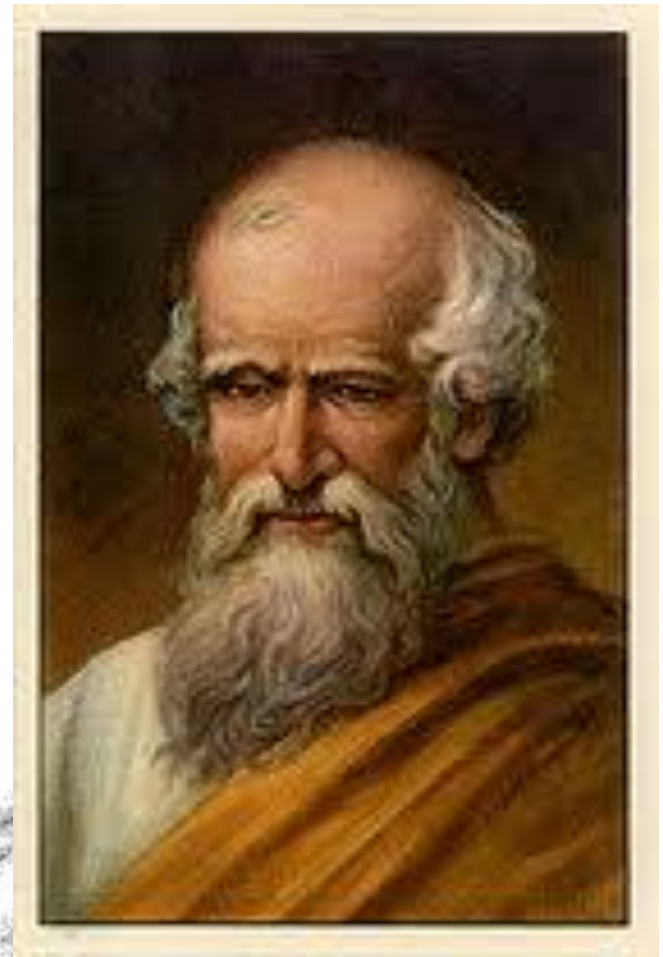
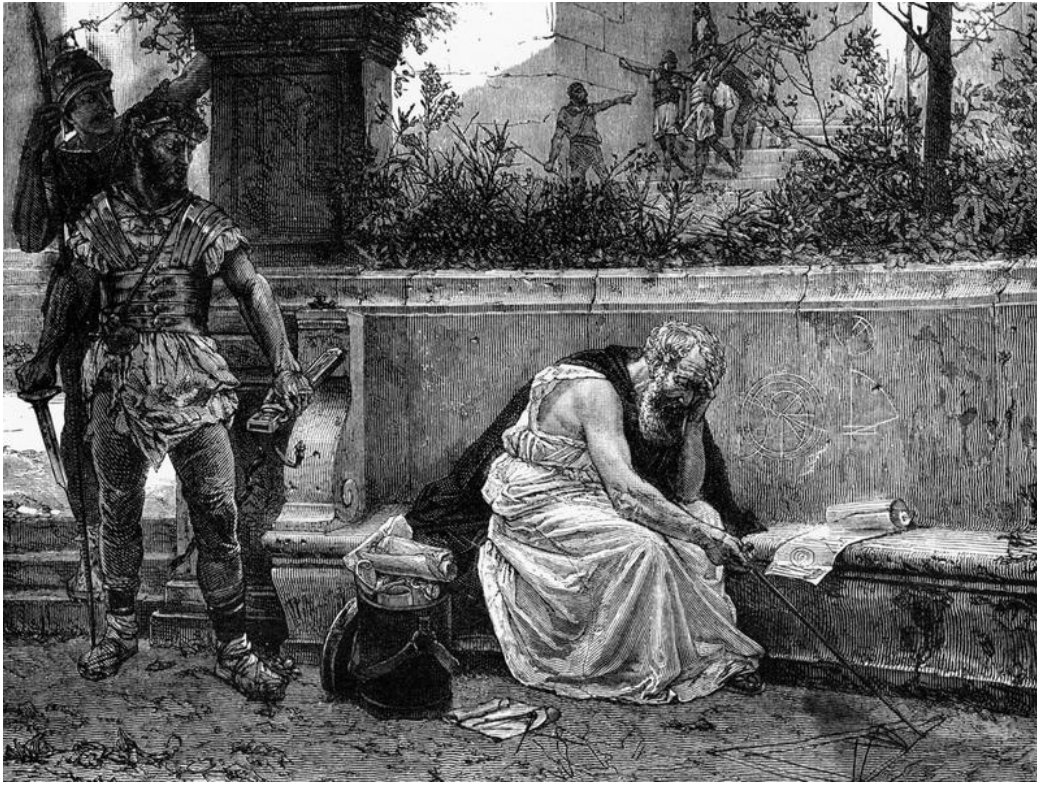
Co je ústava, encyklopedie ?

OBDOBÍ HELÉNISTICKÉ 4. – 1.ST.PŘ.N.L. PO DOBYTÍ ŘECKA ALEXANDREM VELIKÝM

- Vědecké dílo: **Eukleidés**
Archimédés
- “nové komedie“ : **Menandros**

ŘÍMSKÁ LITERATURA

3.ST.PŘ.N.L. - DO 5.ST.N.L.

Latinská, většinou nepůvodní / vliv řecké literatury/

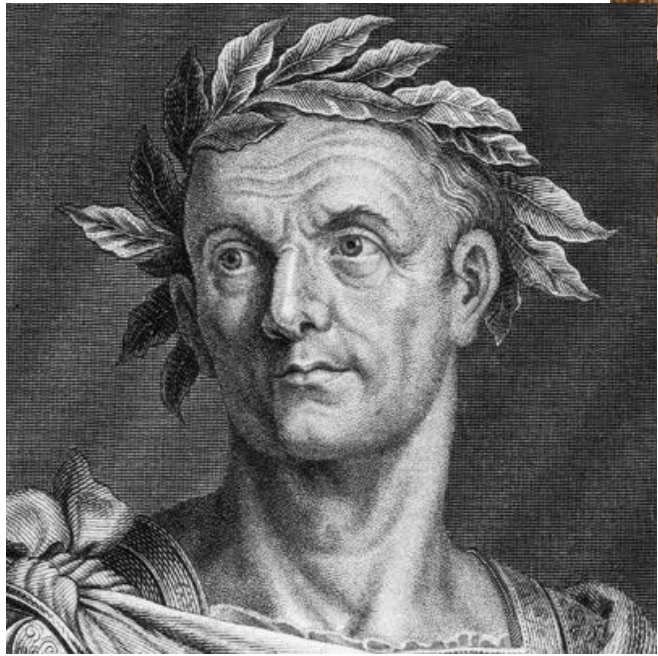
Komedie: **Titus Maccius Plautus** /Komedie o hrnci, Lišák Pseudolus/

Řečnictví: **Marcus Tullius Cicero**

Paměti / memoáry/ : **Gaius Julius Caesar**

Lyrika: **Gaius Valérius Catullus**

DALŠÍ ŽÁNRY A AUTOŘI

Publius Vergilius Maro - vlastenecká lyrika

Zpěvy pastýřské, epos Aeneis

Quintus Horatius Flaccus – satira, písně, lyrika

Publius Ovidius Naso – milostná a mytologická

poezie /Umění milovat, Proměny

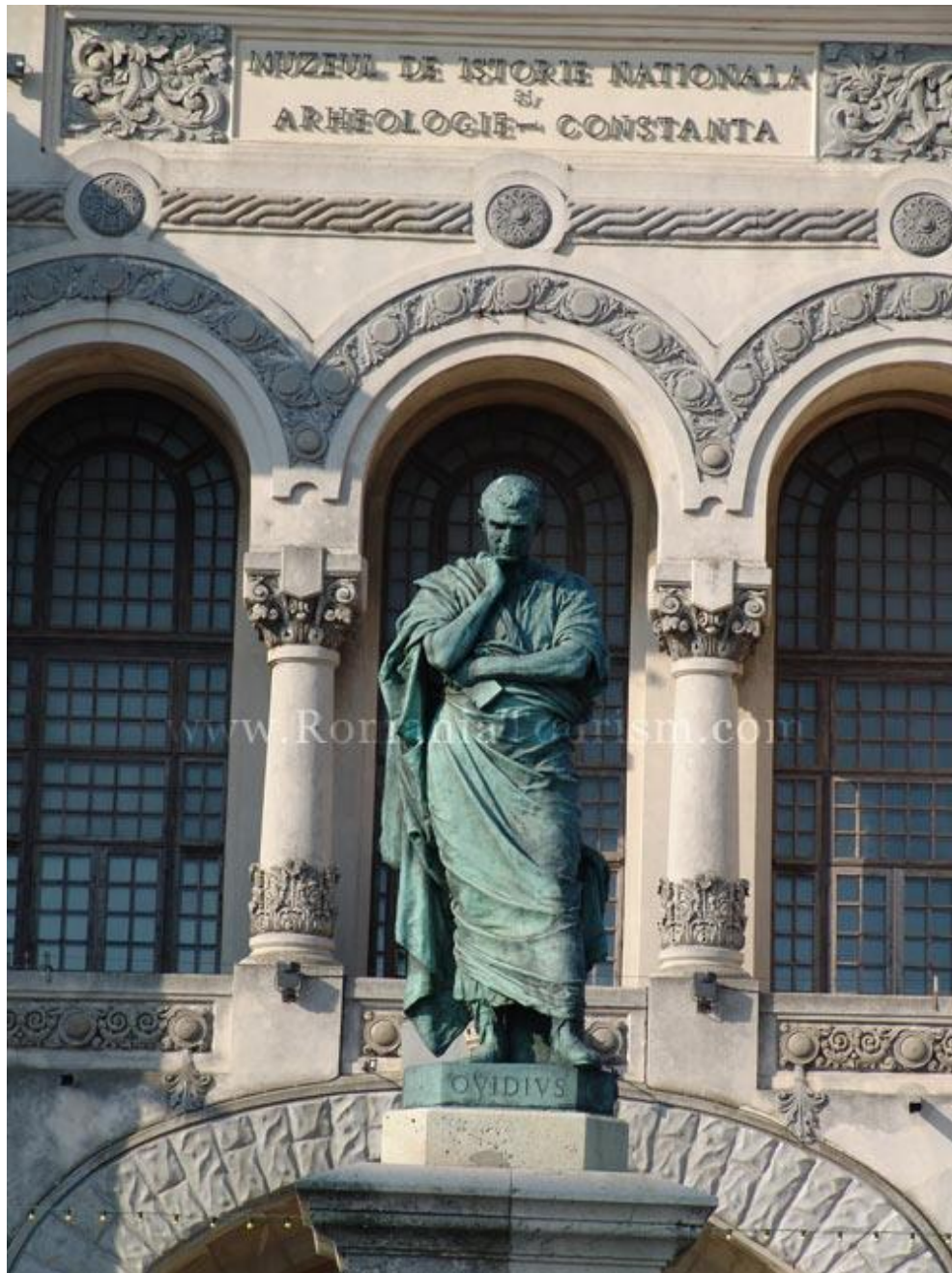
(Metamorfózy)

Martialis – satira, epigramy

Seneca – filozofie

Tacitus - historie

POUŽITÉ ZDROJE

- <http://mek.oszk.hu/01300/01391/html/vilag001.htm>
- <http://hamzasdiary.wordpress.com/2011/05/29/odysseus-and-the-cyclops>
- http://www.google.cz/search?sourceid=navclient&aq=&oq=plautus&ie=UTF-8&rlz=1T4IRFA_enCZ481CZ482&q=plautus&gs_l=hp..0.0l4.0.0.1.33277.....0.PeyJZuGxYss&pbx=1http://www.quirkyworks.co.uk/2011/07/no-guest-is-so-welcome-in-friends-house.html
- http://www.google.cz/search?q=ovidius&hl=en&tbo=u&qscrl=1&rlz=1T4IRFA_enCZ481CZ482&tbm=isch&source=univ&sa=X&ei=KOocUfHpN8fStQbPyoGgBQ&ved=0CKoBEIke&biw=1280&bih=897

- **Autor:** Mgr. Irena Houbová
- **Vzdělávací oblast:** Český jazyk a literatura
- **Téma:** Literatura starověkého Řecka a Říma, její významní představitelé
- **Ročník:** 8.
- **Datum vytvoření:** září 2012
- **Anotace:** Výkladová prezentace seznamuje s obdobími a významnými představiteli literatury starověkého Řecka a Říma
- **Metodické pokyny:** Tuto prezentaci lze využít k výkladu a opakování učiva
- **Pomůcky:** PC, dataprojektor, encyklopedie

